

דגם תשובות – דינים ומבוא – עולים חדשים – מס' 005384, קיץ תש"ף

הערה למעריך: הפרטים הכתובים בסוגריים אינם מחייבים את הנבחן.

פרק ראשון (64 נקודות)

על הנבחן לענות על ארבע מן השאלות 1-5.

1. מבוא לתורה שבעל פה

- א.** האחד נשיא הסנהדרין (ראש הישיבה), והאחר אב בית הדין (עמ' 10).
- ב.** (1) האמוראים פירשו את תורתם של התנאים [לקבל: כתבו את הגמרא].
(2) לא הייתה עריכה סופית של התלמוד הירושלמי [לקבל: התלמוד הירושלמי לא זכה לפירוש רציף במשך מאות שנים].
(עמ' 13)
- ג.** הגהות על השולחן ערוך ובהן מנהגי האשכנזים (עמ' 18).

2. הלכות כשרות

- א.** (1) הבדלים בין כשרות "רגילה" לכשרות "מהודרת":
— בכשרות רגילה מקפידים פחות, למשל: המשגיח לא נמצא כל הזמן, ואילו בכשרות מהודרת ההשגחה קפדנית, המשגיח נמצא כל היום במקום המושגח.
— בכשרות רגילה מכריעים לקולא במחלוקות הלכתיות, ואילו בכשרות מהודרת מכריעים לחומרה.
(עמ' 26)
- (2) בדיקת כשרות למסעדה לעומת בדיקת כשרות לבקבוק שתייה: בקבוק שתייה הוא מוצר ארוז וסגור, ואילו האוכל במסעדה אינו ארוז וסגור. [האוכל מבושל במסעדה וצריך לבדוק את הכשרות של כל תהליך הבישול] (עמ' 26-27).
- ב.** (1) "עד אחד נאמן באיסורים" – די בעד אחד לקבוע אם דבר כלשהו מותר או אסור מבחינה הלכתית.
(2) הסבר הקביעה – רב כלשהו שחותם על מוצר ומעיד שהוא כשר, הרי הוא עד אחד שמעיד בענייני איסור והיתר, ואפשר לסמוך עליו.
(עמוד 27)

3. תפילות**א. סיבות לתקנת נוסח תפילה קבוע:**

- כדי שהתפילה תנוסח כראוי ובשפה יפה ועמוקה.
- כדי שהאדם יבקש את כל מה שהוא צריך באמת.
- כדי שהאדם יתפלל גם על צורכי הציבור.

[הערה למעריך: די בשתי סיבות]

(עמ' 42)

ב. תפילה בציבור עדיפה מתפילת יחיד מן הסיבות האלה:

- תפילת ציבור מתקבלת תמיד והערך שלה רב יותר מתפילת יחיד.
- בתפילה בציבור נאמרים דברי קדושה שאינם נאמרים בתפילת יחיד [לדוגמה: קדיש, ברכו, קדושה בשמונה עשרה, ועוד].

(עמ' 43)

4. שבת**א. "אב מלאכה" – מלאכה שנעשתה בבניין המשכן ואסור לעשותה בשבת.**

"תולדה" – מלאכה שדומה לאב המלאכה [בדרך הפעולה או במטרת הפעולה].

(עמ' 71)

ב. ל"ט אבות מלאכה, שלוש קבוצות ודוגמאות למלאכות:

- הכנת מזונותיו של האדם – חורש.
- הכנת בגדיו של האדם – גוזז.
- כתיבה או הכנת חומרי כתיבה – צד.

[לקבל דוגמאות נוספות מעמ' 71]

ג. הבדל בין הדינים: המלאכות האסורות בשבת הן מלאכות שיש בהן יצירת דבר חדש. הפעלת מכשיר חשמלי היא

יצירה, וסחיבת כיסא אינה יצירה (עמ' 71).

5. מועדים – חג הפסח**א. (1) הגעלה – הכנסת כלי לתוך דוד שיש בו מים רותחים.**

מגעילים כלים שמשמשים בהם עם מים על האש [סירים, סכו"ם וכדומה] [הערה למעריך: לקבל גם דוגמאות].

(2) ליבון – חימום באש [ללא מים] עד שיצאו מהכלי ניצוצות.

מלבנים כלים שמשמשים בהם על האש ללא מים [כלי צלייה, כלי אפייה וכדומה] [הערה למעריך: לקבל גם

דוגמאות].

(עמ' 100-101)

ב. — להודות לה' על החסדים הגדולים שעשה עם אבותינו ועימנו.

— להשריש בליבנו את האמונה בהשגחה הפרטית של ה' בעולם.

— לקבוע בליבנו את הידיעה שה' בחר בעם ישראל להיות לו עם סגולה.

[הערה למעריך: די בשתי מטרות]

(עמ' 101)

פרק שני (36 נקודות)

על הנבחן לענות על שלוש מן השאלות 6-9.

6. הלכות בין אדם לחברו

- א.** (1) אסור לגנוב על מנת להחזיר מכיוון שהאדם מתרגל לגנוב.
 (2) אסור לקנות מאדם חפץ גנוב מכיוון שבמעשה זה הקונה מסייע לעובר עבירה [וגורם לגנוב להמשיך לגנוב] [לקבל: הקונה שותף לגנבה].
 (עמ' 34)
- ב.** "ועשית מעקה לגגך" – דוגמאות: לכסות בור, לקבוע סורגים על החלונות.
[למעריך: די בדוגמה אחת; לקבל דוגמאות נוספות מעמ' 37]

7. ברכות

- א.** מברכים לפני האכילה כי כל מה שנמצא בעולם שייך לקב"ה, והברכות הן כעין בקשת רשות מה' ליהנות מעולמו.
 (עמ' 57).
[לקבל: בברכה אנו משבחים את ה' שברא את המאכלים; אנו בברכה אנו מביעים הכרת טובה כלפי ה' – עמ' 56].
- ב.** (1) סוגי מאכלים שלאחר אכילתם מברכים "מעין שלוש": עוגות ואטריות; פירות משבעת המינים; יין.
 (2) הברכה "מעין שלוש" נקראת בשם זה משום שבברכה זו מוזכרים העניינים שבשלוש הברכות הראשונות של ברכת המזון [בברכה זו נכללות שלוש הברכות הראשונות של ברכת המזון].
 (עמ' 59)

8. מועדים – חג הסוכות וחג השבועות

- א.** כי חודש תשרי הוא זמן הגשמים ואז מקובל לשבת בבית, ולכן יהיה ניכר שהישיבה בסוכה היא במצוות ה', אבל בחודש ניסן מקובל לעשות סוכות לצל ולא יהיה ניכר שהישיבה בסוכה היא במצוות ה' (עמ' 84-85).
- ב.** (1) שתייה ופירות [אכילה עראית] אכילתם מותרת מחוץ לסוכה.
 (2) לחם ועוגות אכילתם מותרת רק בסוכה.
 (עמ' 86)
- ג.** נשארים ערים כל הלילה ועוסקים בתורה; קוראים את מגילת רות; מקשטים את הבית ואת בית הכנסת בעשבים ובירק; אוכלים מאכלי חלב; אומרים פיוט "אקדמות".
[הערה למעריך: די בשלושה דינים או מנהגים]
 (עמ' 106-107)

9. מצוות

- א.** (1) שתי הפרשיות שבמזוזה הן: "שמע ישראל", "והיה אם שמע".
 (2) בדופן הימני של הפתח, בתחילת השליש העליון.
 (עמ' 114)
- ב.** (1) כי יש מקומות שבהם נמכרות מזוזות פסולות, שלא נכתבו על פי כללי ההלכה.
 (2) כדי לזכור ולהחדיר ללב את דברי האמונה שכתובים במזוזה.
 (עמ' 114-115)